

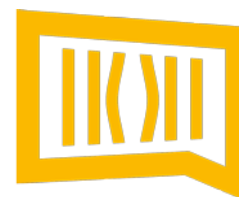
IZVEŠTAJ SA DEBATE „DA LI POSTOJE POVLAŠĆENI MEDIJI?“

Izvestilac: **Petar Kalezić**, SHARE Fondacija

Vreme: 30. maj 2018. godine

Mesto: EU Info Centar, Beograd

Projekat finansira EU kroz program malih grantova „Zaštita medijske slobode i slobode izražavanja na Zapadnom Balkanu“ koji sprovodi Hrvatsko novinarsko društvo u okviru regionalnog projekta Regionalna platforma za zagovaranje medijskih sloboda i bezbednosti novinara na Zapadnom Balkanu, čiji je nosilac partnerstvo šest novinarskih udruženja iz regiona – Nezavisno udruženje novinara Srbije, Udruženje BH novinari, Hrvatsko novinarsko društvo, Udruženje novinara Kosova, Udruženje novinara Makedonije, i Sindikat medija Crne Gore.

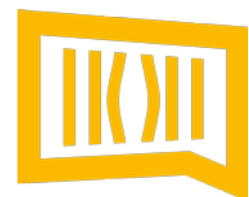
Uvod

Centar za istraživačko novinarstvo Srbije (CINS) je 30. maja u EU Info Centru u Beogradu održao debatu na temu *da li postoje povlašćeni mediji*. To je bila prilika da CINS predstavi svoja istraživanja iz ove oblasti ali i prilika da relevantni akteri iznesu svoja mišljenja i stavove, te određene zaključke i preporuke. Debata je vođena kroz tri panela koja su se bavila finansiranjem televizije Pink, poslovanjem Tanjuga, te medijskim konkursima. Učešće na skupu su uzeli predstavnici medija, nevladinog sektora, Saveta za štampu, novinari i ostali.

Tokom **prvog panela** koji se odnosio na finansiranje televizije Pink izneto je [istraživanje CINS-a koje se odnosilo na način na osnovu kog televizija Pink dobija novac](#) od državne Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza (AOFI), te način na koji država garantuje bankama da će televizija Pink vratiti kredit. Na prvom panelu takođe je bilo reči o postupanju poreske inspekcije u odnosu na Južne vesti i ostale medije, te o tome da li ovakve inspeksijske kontrole mogu predstavljati novi vid pritiska na medije. Učesnici panela su izneli konkretne činjenice do kojih su došli kako prilikom istraživanja tako i prilikom uvida u rad inspektora, iz kojih se može zaključiti da rad inspeksijskih kontrola nije transparentan, da prilikom svog postupanja inspektori zloupotrebljavaju ovašćenja, te da nemaju ravnopravan odnos prema poreskim dužnicima kada su mediji u pitanju. Takođe, bilo je reči o dugovanju Južnih vesti, vremenskom trajanju i učestalosti poreskih provera, te dugovanjima drugih medija.

U okviru **drugog panela** je predstavljeno [istraživanje CINS-a koje se odnosi na isplate, odnosno finansiranje Novinske agencije Tanjug](#), te informacije do kojih je CINS uspeo da dođe. Bilo je reči o budućnosti novinskih agencija u doba interneta. Učesnici drugog panela su izneli svoje stavove u odnosu na način poslovanja Tanjuga, takođe bilo je reči o odnosu države i novinskih agencija, odnosno [favorizovanju Tanjuga i netransparentnosti u njegovom poslovanju](#). Dodatno, povelu se diskusija o javnim nabavkama kao i stavovima učesnika panela o budućnosti Tanjuga i ostalih novinskih agencija.

Projekat finansira EU kroz program malih grantova „Zaštita medijske slobode i slobode izražavanja na Zapadnom Balkanu“ koji sprovodi Hrvatsko novinarsko društvo u okviru regionalnog projekta Regionalna platforma za zagovaranje medijskih sloboda i bezbednosti novinara na Zapadnom Balkanu, čiji je nosilac partnerstvo šest novinarskih udruženja iz regiona – Nezavisno udruženje novinara Srbije, Udruženje BH novinari, Hrvatsko novinarsko društvo, Udruženje novinara Kosova, Udruženje novinara Makedonije, i Sindikat medija Crne Gore.

Treći panel se bavio medijskim konkursima, te je predstavljeno [istraživanje CINS-a koje je usmereno na način na koji mediji, odnosno Srpski telegraf i Informer, dobijaju sredstva od države i o njihovom izveštavanju u javnom interesu](#). Takođe bilo je reči o funkcionisanju Saveta za štampu, njegovoj ulozi u samoregulaciji kao i izrečenim opomenama Srpskom telegrafu i Informeru, te o Kodeksu novinara Srbije i njegovom poštovanju. Dodatno, između učesnika panela povel se diskusija o tome šta predstavlja izveštavanje u javnom interesu, medijskim konkursima, odnosno načinu na koji funkcionišu, te je ukazano na ozbiljne probleme sa komisijama koje odlučuju o dodeli sredstava na javnim konkursima.

Izveštaj sa panela: Šta izvozi Pink?

Moderatorka: **Anđela Milivojević**, novinarka CINS-a

Panelisti:

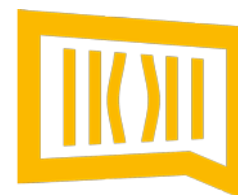
- **Predrag Blagojević**, glavni urednik portala *Južne vesti*
- **Nemanja Nenadić**, programski direktor *Transparentnost Srbija*

Vođa tima EU Info Centra Ljubica Marković je najavila Debatu „Da li postoje povlašćeni mediji“ i preputila reč učesnicima.

Na samom početku novinarka **Anđela Milivojević** je pojasnila da je ideja iza ove debate bila da CINS predoči javnosti otkrića do kojih su došli prilikom rada na projektu “Da li postoje povlašćeni mediji”. Ovaj projekat se sastoji iz tri celine, finansiranje Tv Pink-a, na koji način posluje državna agencija Tanjug kao i finansiranje tabloida preko medijskih konkursa.

Nakon uvodnih rečenica **Milivojević** je objasnila da je CINS pokušao da utvrdi kako televizija Pink dobija novac od državne „Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza“ (AOFI). Ova agencija je osnovana sa ciljem da pomogne domaćim izvoznicima da napreduju i da dobijaju novčana

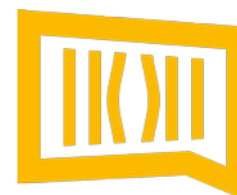
Projekat finansira EU kroz program malih grantova „Zaštita medijske slobode i slobode izražavanja na Zapadnom Balkanu“ koji sprovodi Hrvatsko novinarsko društvo u okviru regionalnog projekta Regionalna platforma za zagovaranje medijskih sloboda i bezbednosti novinara na Zapadnom Balkanu, čiji je nosilac partnerstvo šest novinarskih udruženja iz regiona – Nezavisno udruženje novinara Srbije, Udruženje BH novinari, Hrvatsko novinarsko društvo, Udruženje novinara Kosova, Udruženje novinara Makedonije, i Sindikat medija Crne Gore.

sredstva. Tadašnji ministar Mlađan Dinkić je rekao da ova sredstva neće moći da dobije svako, odnosno da će postojati temeljna procedura prilikom davanja pomoći domaćim izvoznicima, te da će ovakva sredstva moći da dobiju samo izvoznici čiji će rad uticati na poboljšanje celokupne ekonomske situacije u zemlji. U avgustu 2014. godine televizija Pink je dobila garanciju od AOFI-ja, odnosno država je garantovala AIK banci da će televizija Pink vratiti kredit od 2,5 miliona evra. U decembru 2014. godine Pink od AOFI-ja dobija kredit od 1,4 miliona evra za finansiranje ugovora sa preduzećima iz BiH i Crne Gore. Pink 2015. godine od AOFI-ja dobija 3,6 miliona evra, u februaru 2016. godine dobija 9,3 hiljada evra, a u martu iste godine 3,5 miliona evra, dok je u martu 2017. godine taj iznos bio 3,2 miliona. **Milivojević** je pojasnila značaj ovih podataka jer AOFI ima pravilo koje izričito navodi da nije moguće dobiti kredit ukoliko ste poreski dužnik, a televizija Pink je 2014. godine, na osnovu informacija koje je objavila Poreska uprava Ministarstva finansija, bila jedna od najvećih poreskih dužnika. Dodala je da je AOFI odbio da dostavi CINS-u bilo kakve podatke vezane uz objašnjenje da se radi o poslovnoj tajni agencije. Dodatno, CINS je tražio od poreske upave da dostavi informacije vezane za dugovanja televizije Pink, a na ovaj zahtev je negativno odgovoreno uz obrazloženje da se radi o poslovnoj tajni. Na kraju je dodala da se CINS žalio Povereniku pri čemu je Poverenik dva puta novčano kaznio AOFI, ali AOFI i dalje nije dostavio podatke. Dodatno poverenik je 2016. godine poslao dopis Vladi Republike Srbije sa zahtevom da primora AOFI da dostavi ove podatke - do današnjeg dana CINS nikakav odgovor od Vlade nije dobio.

Predrag Blagojević je na pitanje moderatorke zašto poreska uprava toliko često dolazi u Južne vesti pre svega objasnio da je za bilo kakav izlazak poreskih inspektora neophodan nalog, te da je poreska uprava počela sa proveravanjem poslovanja Južnih vesti pre pet godina, provodeći konstantno skoro dve godine u kontroli nad Južnim vestima. Nakon toga je objasnio da je razgovarao sa predstavnikom OEBS-a za slobodu medija koji je nakon toga razgovarao sa premijerkom Srbije, te je istog dana iz kabineta premijerke stiglo obaveštenje u kom se navodi da je premijerka razgovarala sa direktorom Poreske uprave i da je tražila da Poreska uprava prestane sa kontrolom Južnih vesti ako za tim nema potrebe. Dodao je da se nakon ovakvog obaveštenja postavlja pitanje da li premijerka Srbije po sopstvenom nahođenju može da odlučuje koja lica i kada će biti predmet kontrole. Takođe naglasio je da je nakon pomenutog

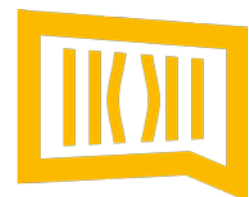
Projekat finansira EU kroz program malih grantova „Zaštita medijske slobode i slobode izražavanja na Zapadnom Balkanu“ koji sprovodi Hrvatsko novinarsko društvo u okviru regionalnog projekta Regionalna platforma za zagovaranje medijskih sloboda i bezbednosti novinara na Zapadnom Balkanu, čiji je nosilac partnerstvo šest novinarskih udruženja iz regiona – Nezavisno udruženje novinara Srbije, Udruženje BH novinari, Hrvatsko novinarsko društvo, Udruženje novinara Kosova, Udruženje novinara Makedonije, i Sindikat medija Crne Gore.

obaveštenja 12 novih inspektora došlo u kontrolu koju su obavljali čak i vikendom. Ono što je vrlo bitno jeste da inspektori nisu utvrdili ni jednu nepravilnost ali su tumačenjem Zakona o informisanju zaključili da glavni i odgovorni urednik mora da bude zaposlen u mediju, te su zbog toga Južne vesti morale da isplate oko 1 milion dinara za doprinose za poslednjih 8 godina. **Blagojević** je istakao da ovakvo mišljenje predstavlja veliki problem jer se ova odredba kataloga o sistematizaciji posla u javnim upravama primenjuje retroaktivno, odnosno mogla bi da predstavlja veliki egzistencijalni problem za većinu malih medija i portala. Na kraju svog izlaganja istakao je da su Južne vesti od Poreske uprave tražile zapisnike o kontrolama drugih niških medija što je Poreska uprava odbila. Poreska uprava nije dostavila podatke ni nakon žalbe Povereniku koji je ustanovio da postoji osnov za traženje ovih podataka.

Nemanja Nenadić je na pitanje moderatorke da li poreski inspektori prave razliku u odnosu na to koji subjekti su predmet provere, odnosno kakvi su nalazi njihovog istraživanja usmerenog na poreske kontrole medija, objasnio da je istraživanje Transparentnosti i dalje u toku te da ne može dati precizne informacije. Najpre je istakao da se problemi države i medija ne tiču samo novca koji se dodeljuje na konkursima, već da postoji problem oko davanja informacija samo određenim medijima, te da postoji nejednako postupanje državnih organa u smislu represivnih mera. **Nenadić** je naveo da se Transparentnost Srbija obratila većini inspekcija (tržišna, poreska, inspekcija rada) sa pitanjem koliko su kontrola obavili u svom domenu, dok je jedini odgovor stigao od Tržišne inspekcije, u obliku spiska na kojem se nalaze imena kod kojih privrednih subjekata su vršene kontrole. Dodao je da je zanimljivo da je Poreska inspekcija rekla da će dostaviti tražene informacije u roku od 40 dana, nakon čega je Transparentnost dobila rešenje o odbijanju zahteva. Zahtev je odbijen po dva osnova, odnosno da ovakav zahtev predstavlja zloupotrebu prava te da se zahtev odnosi na preveliki broj informacija. Transparentnost Srbija se na ovakvo rešenje žalila, a **Nenadić** je pojasnio da su inspekcije na osnovu novog Zakona o inspekcijском nadzoru dužne da vode evidencije o svim kontrolama. **Nenadić** je rekao i da propisi o tajnosti podataka ne štite podatke o radu Poreske uprave već podatke o poreskim obveznicima. Takođe, dodao je da je Inspekcija rada nakon žalbe dostavila tražene informacije. Istakao je da što se tiče istraživanja Transparentnosti još uvek rano donositi zaključke o tome

Projekat finansira EU kroz program malih grantova „Zaštita medijske slobode i slobode izražavanja na Zapadnom Balkanu“ koji sprovodi Hrvatsko novinarsko društvo u okviru regionalnog projekta Regionalna platforma za zagovaranje medijskih sloboda i bezbednosti novinara na Zapadnom Balkanu, čiji je nosilac partnerstvo šest novinarskih udruženja iz regiona – Nezavisno udruženje novinara Srbije, Udruženje BH novinari, Hrvatsko novinarsko društvo, Udruženje novinara Kosova, Udruženje novinara Makedonije, i Sindikat medija Crne Gore.

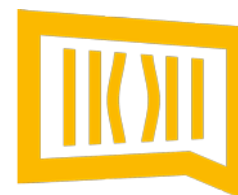
ima li povlašćenih medija. Za kraj je naveo da misli da je vreme da se bez obzira na rezultate istraživanja povede diskusija o ovoj temi pogotovo imajući u vidu da je u procesu izrada medijske strategije kao i da je napravljen akcioni plan za Poglavlje 23.

Anđela Milivojević je konstantovala da je cela javnost upoznata sa slučajem Vranjskih novina, odnosno pritiskom na njih koji je doveo do gašenja tog medija, te je **Nenadiću** postavila pitanje da li ovakve inspeksijske kontrole mogu predstavljati novu vrstu pritiska na medije.

Nenadić je rekao da su se pojavile sumnje da određeni inpektori zloupotrebljavaju službeni položaj tako što su kontaktirali vlasnike firmi i članove njihovih porodica koje sarađuju, odnosno koriste Južne vesti za oglašavanje, te je zaključio da takvo ophođenje predstavlja konkretne pristiske. Takođe smatra da do ovakvih situacija ne bi dolazilo ukoliko bi inspekcije izašle u javnost sa informacijama o tome koga proveravaju, te kakvi su rezultati takve provere. Na pitanje moderatorke kako vidi rešenje ovakvog sistemskog problema **Nenadić** je pojasnio da rešenje treba da bude u transparentnosti koja se ogleda ne samo u objavljivanju podataka već i u proaktivnosti odnosno da su inspekcije subjekti koji treba da ubede javnost u zakonitost njihovog postupanja. Za kraj je istakao da je vrlo bitno da prilikom određivanja ko će biti kontrolisan nema povlašćenih subjekata.

Predrag Blagojević je pročitao prvu rečenicu izveštaja Saveta za borbu protiv korupcije, koja se odnosi na neobjektivnost u radu medija, odnosno na to da je na medijima uspostavljena potpuna kontrola te da se na medije u Srbiji vrši veliki politički pritisak. Istakao je da su mediji samo delimično preneli informacije o ovom izveštaju, te da su ga demantovali bez ikakvog objašnjenja. **Blagojević** je takođe istakao da su u Izveštaju saveta za borbu protiv korupcije mediji razvrstani po visini njihovih poreskih dugova, te da se u tom izveštaju jasno može videti da je Pink najveći dužnik. Dodao je i da su Vranjske novine jedan od najmanjih dužnika dok Južne vesti nisu poreski dužnik. Naveo je da se na osnovu ovog izveštaja postavlja pitanje po kom osnovu su Južne vesti, odnosno Vranjske novine, bile predmet najvećeg broja inspeksijskih kontrola. **Blagojević** je rekao i da su u pogledu Južnih vesti poreski inspektori postupali izvan

Projekat finansira EU kroz program malih grantova „Zaštita medijske slobode i slobode izražavanja na Zapadnom Balkanu“ koji sprovodi Hrvatsko novinarsko društvo u okviru regionalnog projekta Regionalna platforma za zagovaranje medijskih sloboda i bezbednosti novinara na Zapadnom Balkanu, čiji je nosilac partnerstvo šest novinarskih udruženja iz regiona – Nezavisno udruženje novinara Srbije, Udruženje BH novinari, Hrvatsko novinarsko društvo, Udruženje novinara Kosova, Udruženje novinara Makedonije, i Sindikat medija Crne Gore.

svojih ovlašćenja i to tako što su obilazili firme koje se oglašavaju u Južnim vestima kao i ostale firme sa kojima saraduju, te da su tom prilikom na neformalnim sastancima navodili da njihove firme rade za medij koji finansiraju strane obaveštajne službe. Dodatno je naveo da su tim licima pokazivali ugovore koje su Južne vesti potpisale sa delegacijom Evropske unije, OEBS-om itd. Ukoliko bi Južne vesti izašle u javnost sa ovakvim podacima, to bi predstavljalo problem potencijalnim partnerima jer bi znali da saradnja sa Južnim vestima može dovesti da pritisaka od strane državnih organa. Za kraj je istakao da se, nažalost, poreska inspekcija ne koristi za svoju primarnu funkciju, odnosno da se koristi za obračun sa medijima koje pojedinci iz vlasti ne mogu da kontrolišu.

Nemanja Nenadić je dodao da je nedavno vlasnik Kikindskih novina izašao u javnost sa informacijom da će morati da ugasi medij zbog poreskih dugovanja, a ono što je važno jeste da su u tom periodu dugovanja Kikindskih novina bila drastično manja nego dugovanja većih medija, te smatra da ovaj primer dobro ilustruje selektivni pristup u odnosu sa medijima.

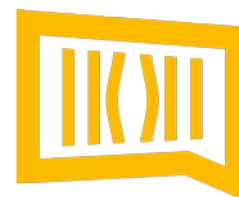
Izveštaj sa panela: Kako posluje "nepostojeći" Tanjug?

Moderatorka: **Dina Đorđević**, novinarka CINS-a

Panelisti:

- **Petar Jeremić**, predsednik Izvršnog odbora *Udruženja novinara Srbije*
- **Dragan Janjić**, urednik novinske agencije *Beta*
- **Nemanja Nenadić**, programski direktor *Transparentnosti Srbija*

Projekat finansira EU kroz program malih grantova „Zaštita medijske slobode i slobode izražavanja na Zapadnom Balkanu“ koji sprovodi Hrvatsko novinarsko društvo u okviru regionalnog projekta Regionalna platforma za zagovaranje medijskih sloboda i bezbednosti novinara na Zapadnom Balkanu, čiji je nosilac partnerstvo šest novinarskih udruženja iz regiona – Nezavisno udruženje novinara Srbije, Udruženje BH novinari, Hrvatsko novinarsko društvo, Udruženje novinara Kosova, Udruženje novinara Makedonije, i Sindikat medija Crne Gore.

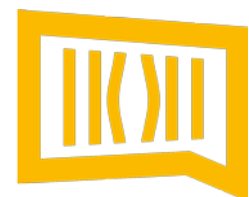

Na samom početku **Dina Đorđević** je pojasnila da Tanjug nije prodat 2015. godine, te da je 31. oktobra 2015. prestao da važi zakon o agenciji Tanjug. Ubrzo nakon ovoga Vlada je donela odluku o načinu prestanka rada Tanjuga i njegovom brisanju iz Registra privrednih subjekata. Takođe, **Đorđević** je predstavila istraživanje CINS-a koje se odnosi na isplate Tanjugu u periodu od 31. oktobra 2015. godine pa do kraja 2017. godine. U obuhvaćenom periodu Tanjugu je ukupno isplaćeno 114 miliona dinara, od čega je najveći deo novca uplaćen za gašenje Agencije. Dodala je da je CINS prilikom praćenja poslovanja Tanjuga došao do informacije da je Tanjug založio 205 umetničkih dela kako bi odgodio plaćanje poreza. Moderatorica je pojasnila da se veliki deo dokumentacije Tanjuga nalazi u Arhivu Jugoslavije, shodno Odluci Vlade, kao i da ostaje nejasno zašto se Odluka nije do kraja sprovela i zašto Tanjug još uvek nije ugašen. Ona je navela i da nije jasno kako Tanjug raspolaže imovinom koju je založio. **Đorđević** je istakla da je vrlo bitno to što u finansijskom izveštaju Ministarstva kulture i informisanja u odnosu na Tanjug navedeno da će rešenje za isti tražiti kroz medijsku strategiju.

Dragan Janjić je na pitanje da li verujete da će Tanjug biti ugašen, prvo istakao da je Tanjug ugašen jer se poštovao stav Evropske unije da država ne treba da bude vlasnik novinske agencije. Dalje je izneo stav da najvažnija osobina medija treba da bude transparentnost jer se kroz medije utiče na širu javnost, dok je situacija u Srbiji takva da sama država podstiče netransparentnost u odnosu sa Tanjugom. **Janjić** je pojasnio da Tanjug ima samo jedno lice koje je stalno zaposleno dok su ostala zaposlena na nekakve ugovore, te da takođe ne postoje informacije kakve ugovore Tanjug sklapa sa organima javne vlasti. Dodatno je naglasio da država sistematski donosi mere kojima ograničava rad medija, odnosno da država upotrebljava organe javne vlasti kako bi izvršila pritisak na medije. U tom smislu je izneo i stav da je osnovni preduslov za normalno funkcionisanje medija politička volja da se zakoni koji se odnose na medije sprovode ravnopravno.

Moderatorica je dodala da agencija Beta ima određen broj potpisanih ugovora sa organima javne vlasti, dok je **Janjić** na to odgovorio da je broj ugovora smanjen u poslednjih nekoliko godina, te da postoji svega nekoliko ugovora koje se tiču malih nabavki ispod pola miliona dinara.

Projekat finansira EU kroz program malih grantova „Zaštita medijske slobode i slobode izražavanja na Zapadnom Balkanu“ koji sprovodi Hrvatsko novinarsko društvo u okviru regionalnog projekta Regionalna platforma za zagovaranje medijskih sloboda i bezbednosti novinara na Zapadnom Balkanu, čiji je nosilac partnerstvo šest novinarskih udruženja iz regiona – Nezavisno udruženje novinara Srbije, Udruženje BH novinari, Hrvatsko novinarsko društvo, Udruženje novinara Kosova, Udruženje novinara Makedonije, i Sindikat medija Crne Gore.

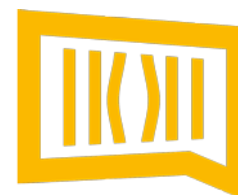

Nemanja Nenadić je na pitanje moderatorke da pojasni proces javnih nabavki u medijima objasnio da javne nabavke funkcionišu na par principa, jedna opcija je da se u nabavci u detalje objasni šta je neophodno da bi određena firma dobila sredstva na konkursu, dok je druga opcija da se sa određenom firmom čije usluge su agenciji neophodne uđe direktno u pregovore, te da se na kraju zakluče ugovori. Takođe, naveo je da je jedino rešenje za problem javnih nabavki da se u sklopu medijske strategije definiše i predmet javne nabavke kroz detaljno planiranje javnih nabavki.

Petar Jeremić je na pitanje moderatorke kako UNS vidi ugovore zaključene sa agencijom koja zvanično ne postoji, odnosno za koju i dalje nije jasno kako posluje, pojasnio da je Vlada donela uredbu o prestanku rada Tanjuga koju agencija tumači tako što je neophodno da postoji dok ne ispuni svoje obaveze nastale iz komercijalnih ugovora. Istakao je da je takvo tumačenje apsurdno jer Tanjug i dalje zaključuje nove ugovore, odnosno stvara nove obaveze. Pojasnio je da je ideja UNS-a da Tanjug nastavi da funkcioniše ali ravnopravno sa druge dve agencije, te da je UNS predložio da zaposleni u Tanjugu postanu vlasnici agencije u kojoj rade, ali nažalost ovakav predlog je uprava Tanjuga opstruirala. Dodatno navodi da je trenutno situacija takva da javnost ne zna čime se Tanjug bavi, odnosno da Tanjug umesto prenošenja izjava on iste tumači pa ih kao takve objavljuje. Istakao je da je činjenica da Tanjug ima najveći broj dopisnika, te da ostaje nejasno pod kojim uslovima i na koji način im se isplaćuju honorari. Po njegovom mišljenju država bi trebalo jasno da kaže da li je Tanjug njihova PR agencija ili je komercijalna agencija odnosno da jasno definiše način na koji će Tanjug poslovati ali na način kojim se neće uvesti monopol na tržištu. Zaključio je da ukoliko država plaća agenciju ta ista agencija ne bi smela da naplaćuje svoje usluge na tržištu od građana jer je finansirana njihovim novcem.

Na pitanje moderatorke šta UNS vidi kao najbolje rešenje, **Jeremić** je naveo da smatra da bi medijska strategija trebala da bude prvi veliki korak u smislu smernica na osnovu kojih bi se kasnije menjalo zakonodavstvo, te da bi država trebalo da ispuni zakon koji je sama donela i da nađe pravnu formu kako bi se rešila budućnost Tanjuga. Za kraj je zaključio da ništa ne sprečava državu da donese novi propis kojim bi se regulisao kako položaj Tanjuga tako i način finansiranja koji ne bi ugrožavao rad druge dve novinske agencije.

Projekat finansira EU kroz program malih grantova „Zaštita medijske slobode i slobode izražavanja na Zapadnom Balkanu“ koji sprovodi Hrvatsko novinarsko društvo u okviru regionalnog projekta Regionalna platforma za zagovaranje medijskih sloboda i bezbednosti novinara na Zapadnom Balkanu, čiji je nosilac partnerstvo šest novinarskih udruženja iz regiona – Nezavisno udruženje novinara Srbije, Udruženje BH novinari, Hrvatsko novinarsko društvo, Udruženje novinara Kosova, Udruženje novinara Makedonije, i Sindikat medija Crne Gore.

Na pitanje moderatorke kako vidi rešenje za Tanjug, odnosno kako bi trebalo formulirati njegovo poslovanje koje ne bi ugrožavalo poslovanje druge dve agencije, **Dragan Janjić** je objasnio da je pre svega reč o ugrožavanju tržišne konkurencije, te da je vrlo važno shvatiti da je položaj novinskih agencija u vreme interneta znatno drugačiji nego ranije. Takođe navodi da ne vidi razlog da država ulaže pare u Tanjug kako bi prenosio vesti koje su svakako dostupne putem interneta. Po njegovom mišljenju najbolje rešenje bi bilo da država formira sebi PR službu koja bi davala informacije o aktivnostima organa javne vlasti i države. Za kraj je zaključio da je njegovo mišljenje da u današnje vreme nema potrebe za postojanjem javnog agencijskog servisa.

Na pitanje moderatorke kako bi trebale da izgledaju javne nabavke dok se ne reši pitanje Tanjuga, **Nemanja Nenadić** objašnjava da bi državni organi koji nabavljaju određene usluge morali jasno da definišu i objasne javnosti zašto angažuju baš tu novinsku agenciju i koja je svrha korišćenja takvog servisa. Takođe **Nenadić** dodaje da su ranije sve novinske agencije prenosile većinu saopštenja Transparentnosti Srbija dok je u poslednje dve godine Tanjug drastično redukovao taj broj, te se postavlja pitanje zašto državni organi ne žele da znaju informacije koje se tiču njihovog rada, a koje bi državna agencija trebalo da prenosi. Na kraju je zaključio da je neophodno pronaći neku vrstu rešenja za državno oglašavanje.

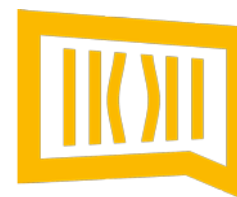
Izveštaj sa panela: Medijski konkursi i tabloidi - gde je javni interes?

Moderatorka: **Anđela Milivojević**, novinarka CINS-a

Panelisti:

- **Petar Jeremić**, član Komisije za žalbe *Saveta za štampu*
- **Denis Kolundžija**, portal *Cenzolovka*

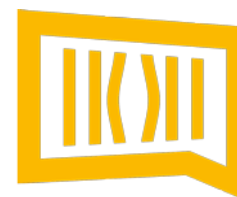
Projekat finansira EU kroz program malih grantova „Zaštita medijske slobode i slobode izražavanja na Zapadnom Balkanu“ koji sprovodi Hrvatsko novinarsko društvo u okviru regionalnog projekta Regionalna platforma za zagovaranje medijskih sloboda i bezbednosti novinara na Zapadnom Balkanu, čiji je nosilac partnerstvo šest novinarskih udruženja iz regiona – Nezavisno udruženje novinara Srbije, Udruženje BH novinari, Hrvatsko novinarsko društvo, Udruženje novinara Kosova, Udruženje novinara Makedonije, i Sindikat medija Crne Gore.

Anđela Milivojević je na samom početku objasnila da će se treći panel baviti medijskim konkursima, te je pojasnila da se CINS bavi ovom temom od 2015. godine, dok je poslednje istraživanje bilo usmereno na tabloide, odnosno na način na koji tabloidi, konkretno Srpski telegraf i Informer, dobijaju novac od države kako bi izveštavali u javnom interesu. Dalje je pojasnila da su predmet ovog istraživanja bili spomenuti mediji jer oni u suštini predstavljaju provladine medije dok u isto vreme imaju jako velike tiraže i samim tim utiču na javno mnijenje. Takođe je navela da su Srpski telegraf i Informer kroz medijske konkurse dobili 23,05 milionadinara iako su kršili Kodeks novinara Srbije tokom svog izveštavanja. Moderatorica je nakon toga pročitala citat iz Pravilnika o dodeli novca kroz projektno sufinansiranje u kome se navodi da projekat mora da bude u javnom interesu, dok je drugi bitan kriterijum da se medij pridržava Kodeksa novinara Srbije. Ono što je CINS-ovo istraživanje pokazalo jeste da je Informer podržan na 15 konkursa na kojima je dobio ukupno 10,9 miliona dinara, a Informer je rekorder po broju izrečenih javnih opomena od strane Saveta za štampu. Takođe, interesantno je da je istraživanje utvrdilo da Informer novac dobija kroz dve firme, odnosno Insajder tim i Info IT, dok su obe firme u vlasništvu Dragana J. Vučićevića. Dalje, vrlo je bitno da su prilikom konkursa gledane informacije da li je firmi Info IT izrečena mera Saveta za štampu, a navedena firma nije medij, odnosno nije registrovana kao mediji pa samim tim joj ne mogu biti izrečene mere Saveta za štampu. CINS-ovo istraživanje je takođe utvrdilo da je Srpski telegraf dobio više novca od Informera, odnosno - 12,1 milion dinara kroz 21 konkurs - dok im je u tom periodu izrečeno 11 opomena Saveta za štampu. Još jedan od zanimljivih nalaza jeste sastav komisija za odlučivanje o dodeli sredstava za medije, kao i obrazloženja za njihovo formiranje, koja su gotovo identična u svakom konkursu na kome je Srpski telegraf dobio novac, te da se u 11 komisija u vezi sa Srpskim telegrafom pojavljuje ista osoba, odnosno u 7 konkursa na kojima je pobedio Informer.

Petar Jeremić je na pitanje moderatorke šta je Savet za štampu, kako funkcioniše i šta predstavljaju opomene Saveta za štampu, objasnio njegovu ulogu u samoregulaciji onlajn i štampanih medija. Pojasnio da je svrha Saveta za štampu da zaštiti čitaoce od medija koji

Projekat finansira EU kroz program malih grantova „Zaštita medijske slobode i slobode izražavanja na Zapadnom Balkanu“ koji sprovodi Hrvatsko novinarsko društvo u okviru regionalnog projekta Regionalna platforma za zagovaranje medijskih sloboda i bezbednosti novinara na Zapadnom Balkanu, čiji je nosilac partnerstvo šest novinarskih udruženja iz regiona – Nezavisno udruženje novinara Srbije, Udruženje BH novinari, Hrvatsko novinarsko društvo, Udruženje novinara Kosova, Udruženje novinara Makedonije, i Sindikat medija Crne Gore.

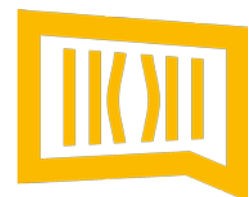
zloupotrebljavaju profesiju, dok je druga da čitaoci o koje su se mediji ogrešili dobiju moralnu satisfakciju i da se smanji broj sudskih postupaka, dok je treća da se uspostavi praksa poštovanja etičkih kodeksa. Takođe, dodao je da u kontekstu teme panela Srpski telegraf i Informer ne priznaju nadležnost Saveta za štampu. Dalje, istakao je da od 2015. godine Savet za štampu vodi monitoring poštovanja Kodeksa novinara Srbije u dnevnim i štampanim novinama. **Jeremić** je objasnio da organi koji raspisuju konkurse traže mišljenje Komisije Saveta za štampu, u smislu koliko su prijavljeni mediji poštovali Kodeks novinara, te da li su preuzeli mere kako bi ispunili smernice Saveta za štampu, ali da ovakvo mišljenje nije pravno obavezujuće. Pojasnio je da je svrha monitoringa bila da se utvrdi da li je broj žalbi upućenih Savetu za štampu srazmeran broju kršenja Kodeksa novinara Srbije.

Moderatorka je dodala da u kontekstu Informera postoji oko 25 javnih opomena dok broj kršenja kodeksa prelazi 1.000.

Jeremić je pojasnio da uređivačka politika medija jeste u potpunosti slobodna, ali da moraju da se poštuju određena etička pravila profesije, te je dodao da je Informer u poslednje vreme počeo serijski da gubi sporove pred sudom, a da i dalje dobija sredstva preko medijskih konkursa, te da ljudi koji sede u komisijama i dodelju sredstva tim medijima uz obrazloženje da će se popraviti nemaju prava da sede u tim komisijama. Naveo je da je pratio izveštavanje tih medija i da njihovo izveštavanje nema veze sa javnim interesom, a da su pare dobili da bi pisali u javnom interesu, te da ti projekti predstavljaju u suštini PR za organe koji su im dali sredstva.

Denis Kolundžija je predstavio istraživanje Cenzolovke koje se bavilo komisijama koje odlučuju o dodeli sredstava na javnim konkursima, kao i medijskim konkursima u Vojvodini, te je objasnio da je jedna opština u Vojvodini nakon konsultacije sa Savetom za štampu u vezi kršenja novinarskog Kodeksa Srbije prijavljenih medija poništila konkurs. Dalje je pojasnio da se u 50 posto opština, odnosno njihovih komisija, pojavljuje ista osoba koja poseduje medije, a onda sama odlučuje da li će njegovi mediji da dobiju sredstva na konkursu. Takođe, predočio je

Projekat finansira EU kroz program malih grantova „Zaštita medijske slobode i slobode izražavanja na Zapadnom Balkanu“ koji sprovodi Hrvatsko novinarsko društvo u okviru regionalnog projekta Regionalna platforma za zagovaranje medijskih sloboda i bezbednosti novinara na Zapadnom Balkanu, čiji je nosilac partnerstvo šest novinarskih udruženja iz regiona – Nezavisno udruženje novinara Srbije, Udruženje BH novinari, Hrvatsko novinarsko društvo, Udruženje novinara Kosova, Udruženje novinara Makedonije, i Sindikat medija Crne Gore.

teškoće prilikom ovakvog istraživanja, odnosno načine koji su neophodni da bi se došlo do informacija o sastavu komisija, učesnicima na konkursima i slično. Dalje, dodao je da su većina članova komisije, odnosno vlasnika medija koji dobijaju novac na konkursima, povezani jedni sa drugima te da je jako teško doći do bilo kakvih konkretnih informacija. Predočio je da je ovim istraživanjem došao do informacije da je u 2018. godini bilo 26 konkursa u Vojvodini, a Srpski telegraf i Informer su dobili oko 6 miliona dinara. Postavlja se pitanje ukoliko se obrazac ponavlja, kako doći do toga da komisije budu objektivne, odnosno kako da novac dobijaju mediji koji stvarno izveštavaju u javnom interesu.

Na pitanje moderatorke da li je jedno od rešenja da odluke koje donosi Savet za štampu ne budu samo vrsta preporuke, već da se uvedu kao obavezni uslov za dobijanje sredstava na medijskim konkursima, **Petar Jeremić** je odgovorio da se UNS od samog početka zalaže da se ne može dodeljivati nikakav novac medijima koji nisu pristupili samoregulaciji, te da je vrlo bitno da se proveriti da li mediji koji konkurišu ukoliko dobiju novac uopšte mogu da ispune projektne aktivnosti, odnosno da li imaju kapaciteta a ne da konkurišu da bi tek počeli da rade.

Denis Kolundžija je pojasnio da udruženja moraju da imaju stalne članove, kao i da bi trebalo da prilože neke dokaze o aktivnostima koje su ispunili u periodu pre konkursa. Dodatno je istakao da bi članovi komisija bez obzira odakle dolaze morali da imaju određeni kredibilitet i određeno pravo veta na izbor projekata. Na kraju je zaključio da u većini slučajeva članovi tih komisija uopšte ne određuju koji će projekat biti izabran, već da verovatno unapred znaju koji projekat moraju da izaberu.

Projekat finansira EU kroz program malih grantova „Zaštita medijske slobode i slobode izražavanja na Zapadnom Balkanu“ koji sprovodi Hrvatsko novinarsko društvo u okviru regionalnog projekta Regionalna platforma za zagovaranje medijskih sloboda i bezbednosti novinara na Zapadnom Balkanu, čiji je nosilac partnerstvo šest novinarskih udruženja iz regiona – Nezavisno udruženje novinara Srbije, Udruženje BH novinari, Hrvatsko novinarsko društvo, Udruženje novinara Kosova, Udruženje novinara Makedonije, i Sindikat medija Crne Gore.

